

**Stortingslijst van het archief van de Socialistische Jonge Wacht-afdeling
Anderlecht (1911-1919)**

(D/1994/007)

Rik De Coninck

INLEIDING

Zoals in andere belangrijke steden bestond er een afdeling van de Socialistische Jonge Wacht (SJW) in Anderlecht. Bij het begin van de Eerste Wereldoorlog werd de activiteit van de SJW – met dan slechts een vijftal leden – op een waakvlam gezet, net zoals die van andere socialistische organisaties. Geleidelijk aan organiseerde de socialistische beweging in Brussel weer voordrachten; en in Anderlecht werd nog tijdens de oorlog de studiekring L’Aurore opgericht. Die had ongeveer 65 leden. De jongeren die daartoe behoorden, vormden de basis van de heroprichting van de SJW-afdeling in april 1919. Ze waren met ongeveer twintig en organiseerden meetings (o.a. met Joseph Jacquemotte), waren actief in de kiesstrijd en in de antimilitaristische campagne (de lichten van 1916, 1917 en 1918 moesten hun legerdienst doen in 1919), en ze discussieerden veel over aansluiting bij de Derde Internationale. En ook over de nieuwe partijstatuten die de autonomie van de SJW aan banden zouden leggen op het partijcongres van Allerheiligen 1919. Uiteindelijk besloot de SJW-afdeling te fusioneren met L’Aurore.

Het archief werd bijgehouden door Guillaume Van den Borre (1896-1984), de secretaris van de SJW-afdeling. Na de ontbinding van de SJW-afdeling werd hij lid van de communistische partij, en in 1923 werd hij beschuldigd van landverraad tijdens het proces tegen de jonge partij (het zogenaamde ‘groot complot’). In 1928, bij de splitsing van de partij, koos hij de zijde van de Linkse Oppositie, zoals War Van Overstraeten. Beide waren tekenaars en namen uiteindelijk de draad van hun artistiek kunnen weer op.

Het archief is zeer klein – één doos met 10 beschrijvingen – maar is toch van belang door de vele documenten over de scheiding der geesten in de Brusselse socialistische beweging in de periode rond de Eerste Wereldoorlog. Het is vrij consulteerbaar.

STORTINGSLIJST

- 1 Uitnodigingen van SJW-afdeling Anderlecht voor meetings.
1911-1912 2 stukken
- 2 Omzendbrief van de Centrale voor Arbeidersopvoeding (CAO) over een vormingscyclus.
1911 1 stuk
- 3 Omzendbrief van de antiklerikale vereniging Union et Action over de katholieke
machtsgreep op het onderwijs en de aanstelling van onderwijzers.
[1912] 1 stuk
- 4 Omzendbrief van de Landelijke Raad van de Belgische Werkliedenpartij (BWP) over de
organisatie van de staking voor het algemeen stemrecht en over steun aan de stakende
houtbewerkers o.l.v. Arthur Geerts.
1912 1 stuk
- 5 Dossier over vormingsactiviteiten van de Centrale voor Arbeidersopvoeding (CAO) en
over socialistische bibliotheken.
1912-1913 1 omslag
- 6 Nota van Alphonse Octors over de realisaties van La Maison du Peuple.
1914 1 stuk
- 7 Rapport over de BWP-federatie Brussel tijdens de oorlog.
[1917] 1 stuk
- 8 Voordrachtenreeksen tijdens de oorlog.
1914-1918 1 omslag
- 9 Briefwisseling met de Arbeidersliga en met de BWP-federatie Bussel over de
heroprichting van de Socialistische Jonge Wacht (SJW) in Anderlecht, over de
voorbereiding van de verkiezingen en over de poll.
1918-1919 1 omslag
- 10 Brief van Leo Smets over de oprichting van *Socialisme*, het blad van de Socialistische
Jonge Wacht (SJW), en over het congres van de Vlaamse afdelingen, uitnodigingen om te
vergaderen over de statuten van de Belgische Werkliedenpartij (BWP) (verlies van de
autonomie van de SJW), briefwisseling met de Arbeidersliga over de campagne voor de
parlementsverkiezingen van 16 november in de wijk Broeck, meeting met Joseph
Jacquemotte, steun aan de staking van de kledingarbeiders, fanfare in Ruisbroek,
briefwisseling over de fusie met de studiekring L'Aurore, opening van een volkshuis in
Machelen.
1919 1 omslag